

5.7.1. Hudební výchova pro 2. stupeň

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvného projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na jednoduché hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání hudebního jazyka jako svébytného prostředku komunikace;
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence;
- k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy;
- k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot;
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince;
- k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života;
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě;

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- obecně používané termíny, znaky a symboly, uvádění věcí do souvislostí, propojení poznatků do širších celků, komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- pozorování a experimentování, porovnávání výsledků a jejich kritické posouzení;

Kompetence k řešení problémů:

- vyhledání informací vhodných k řešení problému;
- praktické ověření správnosti řešení problému a jeho aplikace při řešení podobných problémů, sledování vlastního pokroku;

Kompetence komunikativní:

- porozumění různým typům záznamů a užívaných gest, zvukům a aktivní zapojení do „společenského dění“ v hudební výchově;
- formulace a vyjadřování myšlenek v logickém sledu, výstižné, souvislé a kultivované vyjadřování v ústním projevu;
- naslouchání promluvám jiných lidí, vhodná reakce na ně, zapojení do diskuse, vhodná argumentace;

Kompetence sociální a personální:

- přispívání k diskusi ve třídě, potřeba efektivní spolupráce, čerpání poučení z toho, co si myslí a říkají jiní lidé;

Kompetence občanské:

- respekt a ochrana našich tradic a kulturního a historického dědictví, pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivní zapojení do kulturního dění;

Kompetence pracovní:

- využití znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech;

Kompetence digitální:

Rozepsáno viz níže

Digitální kompetence – Hudební výchova 2. st.

<p>a. ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Online procvičování v různých prostředích (online kvízy – např. Quizizz, Quizlet, Wordwall, apod.)</i> • <i>Online kvízy k významným událostem (např. Halloween – Danse Macabre kvíz)</i> • <i>Youtube videa, poznávání barev hudebních nástrojů</i> • <i>Domácí příprava – poslech</i> • <i>Tvorba prezentací/plakátů/nahrávek/videí</i> • <i>Diktafon</i>
<p>b. získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vyhledávání informací, klíčová slova</i>
<p>c. vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tvorba prezentací, dokumentů v textovém editoru, audionahrávek, videí</i>
<p>d. využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Fotografie, sdílení a tisk zápisů</i>
<p>e. chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bezpečnost na internetu</i> • <i>Rozhodování o použití klasických/alternativních forem učení a zaznamenávání informací</i>

- f. předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky**
- *Bezpečnost na internetu*

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
<ul style="list-style-type: none"> • HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti při zpěvu a mluveném projevu; • HV-9-1-02 dle svých dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a vícehlase; 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, správné dýchání a tvoření tónu, artikulace při zpěvu; • orientace v notovém zápise, notový zápis jako opora při realizaci písně; • zpěv a realizace písní různých žánrů, dynamika, melodie, rytmus, doprovod; 	<ul style="list-style-type: none"> • Český jazyk – hlasová hygiena, přednes básně a textu, dramatizace, básnické texty písní; • OSV – kreativita, sebepoznání, poznávání lidí; 	<ul style="list-style-type: none"> • praktické předvedení – zpěv;
<ul style="list-style-type: none"> • HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů • HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • rytmus v hudbě, využívání rytmu řeči a hudby; • hra na jednoduché hudební nástroje dle individuálních možností žáků, hra a tvorba doprovodů při realizaci písní; • záznam hudby a rytmických doprovodů do not a dle možností i další způsoby záznamu hudby 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV – kreativita, sebepoznání, poznávání lidí; 	<ul style="list-style-type: none"> • praktické předvedení – hra na nástroj;
<ul style="list-style-type: none"> • HV-9-1-04 rozpozná některé druhy tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby, použití hudebních výrazových prostředků (tempo, dynamika, rytmus, melodie, harmonie); • taktování 2/4, 3/4, a 4/4 takt; • tance a taneční kroky, dle individuálních možností žáků 	<ul style="list-style-type: none"> • Tělesná výchova – pohyb a hudba, rytmická gymnastika, taneční kroky, cvičení při hudbě...; • OSV – kreativita, sebepoznání, poznávání lidí; 	<ul style="list-style-type: none"> • praktické předvedení;
<ul style="list-style-type: none"> • HV-9-1-06 na základě individuálních hudebních schopností rozlišuje 		<ul style="list-style-type: none"> • dějepis; 	<ul style="list-style-type: none"> • praktické předvedení;

Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
<p>hudební nástroje symfonického orchestru i některé další akustické hudební nástroje;</p>	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • počátky hudebních dějin • starověká hudba • středověká hudba – hudba starých křesťanů (gregoriánský chorál); • hudební nástroje – strunné, dechové dřevěné, žesťové a bicí; • výrazové prostředky hudby – melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva, kontrast a gradace; • variace; písňové formy; • hudba na jevišti – opera, muzikál, balet, melodram; 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV – estetika; • VMEGS – Evropa a svět nás zajímá; • MkV – kulturní diference; • MV – kritické vnímání mediálního sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • hudební test;

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
<ul style="list-style-type: none"> HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti při zpěvu a mluveném projevu; HV-9-1-02 dle svých dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a vícehlase; HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> lidský hlas a jeho správné používání rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, správné dýchání a tvoření tónu, artikulace při zpěvu; orientace v notovém zápise, notový zápis jako opora při realizaci písně; zpěv a realizace písní různých žánrů, dynamika, melodie, rytmus, doprovod; 	<ul style="list-style-type: none"> Biologie Český jazyk – hlasová hygiena, přednes básně a textu, dramatizace, básnické texty písní; OSV – kreativita, sebepoznání, poznávání lidí; 	<ul style="list-style-type: none"> praktické předvedení – zpěv;
<ul style="list-style-type: none"> HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> rytmus v hudbě, využívání rytmu řeči a hudby; hra na jednoduché hudební nástroje dle individuálních možností žáků, hra a tvorba doprovodů při realizaci písní; záznam hudby a rytmických doprovodů do not a dle možností i další způsoby zánamu hudby 	<ul style="list-style-type: none"> OSV – kreativita, sebepoznání, poznávání lidí; 	<ul style="list-style-type: none"> praktické předvedení – hra na nástroj;
<ul style="list-style-type: none"> HV-9-1-04 rozpozná některé druhy tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempo, dynamika, rytmus, melodie, harmonie; taktování 2/4, 3/4, a 4/4 takt; tance a taneční kroky, dle individuálních možností žáků 	<ul style="list-style-type: none"> Tělesná výchova – pohyb a hudba, rytmická gymnastika, taneční kroky, cvičení při hudbě...; OSV – kreativita, sebepoznání, poznávání lidí; 	<ul style="list-style-type: none"> praktické předvedení;
<ul style="list-style-type: none"> HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> středověká hudba – charakteristika období, hudba církevní a světská, nejstarší české hudební památky 	<ul style="list-style-type: none"> Dějepis OSV – estetika 	<ul style="list-style-type: none"> praktické předvedení;

Školní vzdělávací program	Základní škola a Mateřská škola Raspenava		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	<ul style="list-style-type: none"> • renesance – charakteristika období, nejvýznamnější skladatelé a jejich tvorba, česká renesanční hudba, hudba vokální a instrumentální, polyfonie a homofonie, vokální polyfonie, opera, balet; • baroko – charakteristika období, nejvýznamnější skladatelé a jejich tvorba, česká barokní hudba, opera, kantáta, oratorium, suita, koncert, fuga, toccata; 	<ul style="list-style-type: none"> • VMEGS – Evropa a svět nás zajímá; • MkV – kulturní diference; 	<ul style="list-style-type: none"> • hudební test;

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
<ul style="list-style-type: none"> HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti při zpěvu a mluveném projevu; HV-9-1-02 dle svých dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a vícehlase 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, správné dýchání a tvoření tónu, artikulace při zpěvu; orientace v notovém zápise, notový zápis jako opora při realizaci písně; zpěv a realizace písní různých žánrů, dynamika, melodie, rytmus, doprovod; 	<ul style="list-style-type: none"> Český jazyk – hlasová hygiena, přednes básně a textu, dramatizace, básnické texty písní OSV – kreativita, sebepoznání, poznávání lidí, kooperace; 	<ul style="list-style-type: none"> praktické předvedení – zpěv;
<ul style="list-style-type: none"> HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> rytmus v hudbě, využívání rytmu řeči a hudby; hra na jednoduché hudební nástroje dle individuálních možností žáků, hra a tvorba doprovodů při realizaci písní; záznam hudby a rytmických doprovodů do not a dle možností i další způsoby zánamu hudby 	<ul style="list-style-type: none"> OSV – kreativita, sebepoznání, poznávání lidí, kooperace; 	<ul style="list-style-type: none"> praktické předvedení – hra na nástroj;
<ul style="list-style-type: none"> HV-9-1-04 rozpozná některé druhy tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempo, dynamika, rytmus, melodie, harmonie; taktování 2/4, 3/4, a 4/4 takt; tance a taneční kroky, dle individuálních možností žáků 	<ul style="list-style-type: none"> Tělesná výchova – pohyb a hudba, rytmická gymnastika, taneční kroky, cvičení při hudbě... OSV – kreativita, sebepoznání, poznávání lidí; 	<ul style="list-style-type: none"> praktické předvedení;
<ul style="list-style-type: none"> HV-9-1-05 přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku; HV-9-1-06 na základě individuálních hudebních schopností a získaných vědomostí dokáže zařadit probíranou hudbu do stylových období 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> klasicismus – charakteristika období, nejvýznamnější skladatelé a jejich tvorba, čeští hudební skladatelé a jejich tvorba, sonáta, sonátová forma, symfonie 	<ul style="list-style-type: none"> dějepis OSV – estetika VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, evropská kultura; MkV – kulturní diference; 	<ul style="list-style-type: none"> praktické předvedení; hudební test;

Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
	<ul style="list-style-type: none"> • romantismus – charakteristika období, nejvýznamnější skladatelé a jejich tvorba, programní hudba, symfonická báseň, nokturno; • romantismus v české hudbě, národní obrození, tvorba našich nejvýznamnějších romantických autorů; • moderní hudební nástroje; • vznik a vývoj moderní populární hudby – vznik, přípravné období, 20. léta – jazz, 30. léta – swing, 40. léta country and western, rhythm and blues, 50. léta – rock and roll, 60. léta – britský rock 	<ul style="list-style-type: none"> • MV – kritické vnímání mediálního sdělení • literatura • Výtvarná výchova • EV – vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
<ul style="list-style-type: none"> • HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti při zpěvu a mluveném projevu; • HV-9-1-02 dle svých dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a vícehlase, • HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, správné dýchání a tvoření tónu, artikulace při zpěvu; • orientace v notovém zápise, notový zápis jako opora při realizaci písně; • zpěv a realizace písní různých žánrů, dynamika, melodie, rytmus, doprovod; 	<ul style="list-style-type: none"> • Český jazyk – hlasová hygiena, přednes, dramatizace, básnické texty písní • OSV – kreativita, sebepoznání, poznávání lidí; 	<ul style="list-style-type: none"> • praktické předvedení – zpěv;
<ul style="list-style-type: none"> • HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • rytmus v hudbě, využívání rytmu řeči a hudby; • hra na jednoduché hudební nástroje dle individuálních možností žáků, hra a tvorba doprovodů při realizaci písní dle možností žáků; • záznam hudby a rytmických doprovodů do not a dle možností i další způsoby záznamu hudby; 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV – kreativita, sebepoznání, poznávání lidí; 	<ul style="list-style-type: none"> • praktické předvedení – hra na nástroj;
<ul style="list-style-type: none"> • HV-9-1-04 rozpozná některé druhy tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě; 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempo, dynamika, rytmus, melodie, harmonie; • taktování 2/4, 3/4, a 4/4 takt; • tance a taneční kroky, dle individuálních možností žáků 	<ul style="list-style-type: none"> • Tělesná výchova – pohyb a hudba, rytmická gymnastika, taneční kroky, cvičení při hudbě... • OSV – kreativita, sebepoznání, poznávání lidí; 	<ul style="list-style-type: none"> • praktické předvedení;

Školní vzdělávací program	Základní škola a Mateřská škola Raspenava		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Možné ověření výstupů
<ul style="list-style-type: none"> • HV-9-7-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku; • HV-9-1-06 na základě individuálních schopností a získaných vědomostí zařadí slyšenou hudbu do stylového období • HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozdní romantismus – charakteristika období, nejvýznamnější skladatelé a jejich tvorba • klasická hudba 20. století – impresionismus, expresionismus, novoklasicismus, další hudební skladatelé a jejich tvorba včetně českých • vývoj moderní populární hudby – 60. léta – další hudební styly a česká populární hudba v 60. letech, 70. léta – hard rock, art rock, disko, hudba středního proudu, reggae, 80. léta – současnost – hlavní hudební styly a interpreti včetně české scény moderní populární hudby; • hudba a zákony – autorské právo • technika v hudbě – nahrávací technika, hudební přehrávače a hudební nosiče 	<ul style="list-style-type: none"> • dějepis • OSV – estetika • VMEGS – Evropa a svět nás zajímá; • MkV – kulturní diference; • MV – kritické vnímání mediálního sdělení <ul style="list-style-type: none"> • Výtvarná výchova • občanská výchova • fyzika 	<ul style="list-style-type: none"> • praktické předvedení; • hudební test;